

14/VII/1982

EL LLENGUATGE

El va assabentar

Convenim a considerar que una oració com *Em va assabentar* és incompleta, talment com ho són *No es dedica*, *Va accedir*, *Em va dir*, *Li vam explicar* o *Et comunico*. Efectivament, manca, en totes elles, un complement d'objecte (preposicional en les tres primeres, directe en les restants), el que designa la cosa (en algun cas excepcional també podria ésser la persona) que constitueix l'objecte de l'acció del verb, és a dir, allò de què algú em va assabentar, a què algú es dedica, a què algú va accedir, que algú em va dir, que vam explicar a algú, respectivament. Si aquesta cosa ja ha estat esmentada abans i no es vol repetir, el complement d'objecte que manca a les oracions indicades hi ha d'ésser representat per un pronom feble, amb què tenim *Me'n va assabentar*, *No s'hi dedica*, *Hi va accedir*, *M'ho va dir*, *Li ho vam explicar* i *T'ho comunico*. I si, de fet, en el llenguatge parlat, diem usualment *Li vam explicar* en lloc de *Li ho vam explicar*, en realitat no es pot dir que cometem l'omissió d'un complement sinó més aviat que fem con-mena de contracció entre els dos pronoms *li i ho*.

La reacció contra la tendència a l'omissió sistemàtica de certs pronoms febles, especialment el pronom *en*, que trobem en una oració com *Ens en va assabentar*, emmena més d'un cop algú a usar-lo en casos en què resulta innecessari o fins i tot francament inadequat. Amb un verb com és ara *assabentar*, en què el complement directe és de designació personal, es pot produir la coincidència d'aquest pronom amb el pronom acusatiu *el*, cosa que origina la combinació pronominal *l'en -L'en va assabentar-*, que és un poc insòlita. Aquest fet mateix, encara estimula algú, en un afany de rigor gramatical, a no ometre el pronom *en*, fins i tot en algun cas en què caldria fer-ho. Ens referim a les frases incises dels diàlegs de les obres narratives, en què el narrador reprèn la paraula a fi d'indicar qui parla, com ara en l'exemple següent: *-Viu en una caseta que hi ha al mig del bosc -l'en va assabentar la velleta*. És ben clar que aquí hauria de dir *el va assabentar* i no *l'en va assabentar* perquè les paraules de la velleta ja vénen a ésser l'expressió del complement que representem per *en*. Talment com en aquests casos diem *li vaig dir* (i no *li ho va dir*), *li va explicar*, *li va comunicar*, etc., cal dir *el va assabentar*, sense que hi manqui cap complement.

Albert Jané